

колко години тукъ въ нашия Сливенъ, който ражда такива балкански синове — българска дума нѣма да се чуе! А защо да ти казвамъ какво нѣщо е матерниятъ езикъ? Матерниятъ езикъ — това е сърдцето на единъ народъ, то е короната на една вѣра. Изчезне ли матерниятъ езикъ, изчезва сърдцето на народа и изчезва короната на неговата вѣра. Да! Сърдцето спира да бие и народътъ умира. А ето, азъ знамъ много добре руския езикъ, докторътъ много добре френски знае и все пакъ ние съ две рѣце подписваме, че нѣма по-сладъкъ, по-хубавъ езикъ отъ българския. Русия. . . Пакъ за нея ще ти река. . . Тамъ всичко ти спомня руския езикъ. Църквитѣ, чиститѣ лѣснали като огледала улици, — високитѣ кѣщи, фенеритѣ, хората, децата, всичко отъ край до край ти показва какъ напредва единъ народъ, когато той говори учи и пише на своя, матерния езикъ.

Донко Петровъ се бѣше зачервилъ отъ вълнение. Равниятъ откритъ погледъ на даскалъ Стефанъ правѣше задачата по-трудна отколкото я мислѣше отначало.

— А ние, продължи той следъ кратко мълчание, — никога нѣма да се освободимъ до като не обикнемъ нашето, българското, никога нѣма да ни е мила и сладка свободата. За туй се прогониха грѣцкитѣ учители и се затвориха училищата имъ. И най-малката грѣцка буквичка трѣбва да се заличи отъ главата на сливненци. Както виждашъ, българинътъ се опознава все повече и повече, той се съзнава и вижда, че безъ свой езикъ, безъ своя наука, безъ свои църкви и училища е загиналъ. . . съзнанието за свобода нѣма да дойде и ще изгуби своята народност!

Челото на Дончо Петровъ се набърчи.

— Да изгубимъ своята народност?! — повтори той и изгледа съ наболѣла душа другитѣ. Тягостъ и мѣка пробѣгнаха изъ въздуха. Развълнуванъ отъ силенъ избликъ на чувства, Донко Петровъ залепи рѣчка на широкото си чело. Вълнититѣ му коси овлажнѣха отъ бликнала потъ.

— Даскалъ Стефано, — рече той низко и развълнувано. — Ти си единъ отъ най-почитанитѣ хора въ града. Тукъ за тебе се говорятъ най-добри думи. Това ни кара да вѣрваме, че ще ни послушашъ молбитѣ. Всички ние ти се молимъ. . . Ние и всичкитѣ българи отъ единия до другия край на Балкана, да оставишъ грѣцкия езикъ отъ училището си и да учишъ децата само на български. Нека не угасва българската искра у тѣхъ, нека не се притѣпяватъ душитѣ имъ, нека не се прѣчи на българ-